GRAFISCH LYCEUM ROTTERDAM

Immersive Experience didactische aanpak

26 maart 2026

Inhoud

Wat is formatief handelen?	3
Werkvormen formatief handelen	6
Didactisch coachen	17
Activity based coaching	23
Werkvormen activity based coachen	25
Projectafsluiting	36
Projectafsluiting werkvormen	38
Summatieve afsluiting aanpak	44

Wat is formatief handelen?

Formatief handelen is een manier van lesgeven waarbij leren niet pas aan het einde zichtbaar wordt, maar juist onderweg. Het gaat erom dat studenten tijdens het werken steeds beter zicht krijgen op drie vragen: waar werk ik naartoe, waar sta ik nu en wat is mijn volgende stap? Binnen Immersive Experience past dat heel goed, omdat studenten niet leren door alleen uitleg te ontvangen, maar vooral door te maken, te testen, feedback op te halen, opnieuw te kiezen en hun werk verder aan te scherpen. In het docentprofiel van de opleiding wordt formatief handelen daarom ook omschreven als het zichtbaar maken van leren tijdens het proces, met gerichte feedback op tussenproducten, expliciete leercriteria, evaluatiemomenten om bij te sturen en ruimte voor peerfeedback.

Binnen deze opleiding is dat extra belangrijk, omdat studenten werken in een context waarin creativiteit, technologie en samenwerking samenkomen. Zij ontwerpen ervaringen waarin verhaal, ruimte, beeld, geluid en interactie elkaar raken. Dat betekent dat hun werk zelden in één keer goed is. Studenten moeten uitproberen, vergelijken, keuzes verantwoorden, fouten durven maken en opnieuw bouwen. De opleiding zelf beschrijft Immersive Experience ook als een leeromgeving waarin studenten projecten doen, samenwerken, prototypes en installaties bouwen, met technologie experimenteren en leren omgaan met nieuwe hard- en software. Juist in zo'n context is formatief handelen geen extraatje, maar een noodzakelijke manier om leren te begeleiden.

Formatief handelen betekent dus niet simpelweg: veel feedback geven. Het betekent vooral dat de docent het leerproces bewust ontwerpt. De docent maakt eerst helder wat kwaliteit is. Daarna organiseert de docent momenten waarop studenten kunnen laten zien waar zij staan. Vervolgens krijgen studenten feedback die hen helpt om verder te komen. En ten slotte gebruiken zij die informatie ook echt om hun werk of aanpak bij te stellen. In het stuk over groeien en beoordelen wordt dat ook duidelijk zichtbaar: succescriteria maken concreet wat belangrijk is binnen een semester, het groeimodel laat zien waar een student staat en welke volgende stap logisch is, en binnen het semester gebruiken student en docent dat groeimodel als coachingsinstrument om het gesprek te voeren over ontwikkeling, voortgang en ambitie. Dat maakt ook meteen duidelijk wat formatief handelen niet is. Het is niet alleen een toetsmoment zonder cijfer. Het is ook niet een losse reflectie aan het einde van de les. Formatief handelen zit juist midden in het dagelijkse leren. Tijdens de lessen geven docenten tussentijds gerichte aanwijzingen, stellen zij vragen, laten zij zien wat kwaliteit is en helpen zij studenten om hun werk direct te verbeteren. In het document over groeien en beoordelen wordt expliciet benoemd dat feedback geen los onderdeel is, maar verweven in het onderwijs.

In de praktijk van Immersive Experience kan dat er heel concreet uitzien. Een docent laat bijvoorbeeld halverwege de les studenten hun tussenwerk tonen en laat een medestudent reageren vanuit één duidelijke kijkvraag. Of een docent laat studenten aanwijzen waar in hun werk een bepaald criterium al zichtbaar is. Soms betekent het dat een docent hardop voordoet hoe een professional naar een keuze kijkt. Soms betekent het dat de docent vooral vragen stelt: wat probeer je hier te bereiken, waaraan zie je dat het al werkt, wat is nu de meest logische volgende stap? In alle gevallen is het doel hetzelfde: de student helpen om niet blind door te werken, maar bewuster en gerichter te leren.

Binnen Immersive Experience krijgt formatief handelen ook extra kracht doordat het verbonden is aan het groeimodel. Dat groeimodel is geen beoordelingslijst met een cijfer, maar een hulpmiddel om ontwikkeling zichtbaar te maken. Studenten kunnen zichzelf positioneren op succescriteria en daardoor beter begrijpen waar zij staan en wat nodig is om verder te groeien. Dat ondersteunt eigenaarschap, inzicht en continue ontwikkeling.

Tegelijk is het belangrijk om het onderscheid scherp te houden tussen formatieve en summatieve momenten. Binnen de opleiding zijn showmomenten aan het einde van een project bedoeld om werk te presenteren, te vieren en gerichte formatieve feedback op te halen. Daarna volgen groeimomenten waarin studenten bewust terugkijken op hun ontwikkeling en nadenken over wat zij meenemen naar hun portfolio. Pas bij de summatieve momenten verschuift de aandacht naar formele besluitvorming over studievoortgang. Juist doordat dat onderscheid helder is, ontstaat er tijdens het dagelijkse leren veel meer ruimte om te oefenen, te testen en te groeien.

Voor docenten vraagt formatief handelen dus om een bepaalde houding. Niet alles dichtzetten met antwoorden, maar leren zichtbaar maken. Niet wachten tot een eindpresentatie om iets te zeggen, maar juist onderweg kleine momenten van bijsturing organiseren. Niet alleen beoordelen wat een student gemaakt heeft, maar ook helpen begrijpen hoe die student leert, kiest en ontwikkelt. Dat sluit nauw aan bij het docentprofiel van Immersive Experience, waarin formatief handelen, didactisch coachen, reflectie faciliteren en activerend begeleiden samen het didactisch hart van de opleiding vormen. De docent neemt het leren niet over, maar ontwerpt situaties waarin studenten zelf denken, maken, onderzoeken en reflecteren.

Misschien is dit de meest eenvoudige samenvatting: formatief handelen betekent dat je als docent steeds opnieuw zichtbaar maakt wat goed werk is, waar een student nu staat en hoe die student verder kan groeien. Binnen Immersive Experience is dat essentieel, omdat de opleiding draait om ontwikkelen in beweging: ontwerpen, maken, testen, reflecteren en opnieuw vormgeven. Formatief handelen zorgt ervoor dat studenten in dat proces niet alleen iets produceren, maar ook steeds beter leren zien wat zij doen, waarom zij dat doen en hoe zij zichzelf verder kunnen ontwikkelen.

Werkvormen formatief handelen

Stop, kijk, kies

Halverwege de les stopt iedereen kort met werken. Studenten leggen hun tussenwerk open en laten het aan een medestudent zien. De ander kijkt met één vaste vraag, zoals: wat werkt hier al sterk, wat is nog onduidelijk en wat is een logische volgende stap? Daarna kiest de maker één concrete vervolgstap.

Wat doet de docent?
De docent kiest vooraf één heldere kijkvraag en maakt die zichtbaar. De docent zet studenten in tweetallen, bewaakt een kort tempo en helpt om feedback concreet te houden. Daarna laat de docent studenten benoemen welke stap zij meenemen.

Wat doet de student?
De student laat tussenwerk zien, licht kort toe wat de bedoeling is en luistert naar feedback. Daarna kiest de student bewust wat verder aangescherpt wordt.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:
- Hoge verwachtingen
- Structuur bieden in complexiteit
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:
- Formatief handelen
- Didactisch coachen
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Tussenwerk van studenten, een korte kijkvraag op het bord en eventueel een simpel feedbackkaartje.

Laat je keuze zien

Studenten kiezen één onderdeel van hun werk waar een belangrijke keuze in zichtbaar wordt. Dat kan een beeldkeuze zijn, een formulering, een technische oplossing, een opbouw, een sfeerkeuze of een manier van aanpakken. In kleine groepjes laten ze die keuze zien en leggen ze uit waarom ze die gemaakt hebben. De anderen reageren met een vraag of een korte reflectie.

Wat doet de docent?
De docent vraagt studenten niet alleen werk te tonen, maar vooral een keuze eruit te halen. De docent helpt met vragen als: waarom koos je hiervoor, wat wilde je hiermee bereiken en wat gebeurt er als je een andere keuze maakt? Daarna laat de docent studenten kort op elkaar reageren.

Wat doet de student?
De student kiest bewust een onderdeel uit het eigen werk, laat dat zien en licht toe waarom deze keuze is gemaakt. Daarna luistert de student naar reacties en bepaalt of die keuze sterker kan worden gemaakt.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Hoge verwachtingen
- Bevlogenheid en enthousiasmeren

Didactische vaardigheden:
- Formatief handelen
- Reflectie faciliteren
- Inspirerend vakmanschap

Welke middelen zijn er nodig?
Werk van studenten, digitaal of fysiek, en eventueel een paar vaste reflectievragen op het bord.

Het bewijs aanwijzen

Hoe ziet de werkvorm eruit?
Studenten kiezen één succescriterium en wijzen in hun eigen werk aan waar dat zichtbaar is. Daarna bespreken ze in tweetallen of dat bewijs al overtuigend genoeg is.

Wat doet de docent?
De docent kiest vooraf een criterium dat centraal staat en maakt dit zichtbaar. Daarna laat de docent studenten gericht zoeken naar bewijs in hun eigen werk en stelt verdiepende vragen als het bewijs nog te algemeen blijft.

Wat doet de student?
De student kijkt niet alleen naar wat er gemaakt is, maar zoekt bewust naar waar kwaliteit zichtbaar wordt. Daarna licht de student dat toe aan een ander en scherpt het werk verder aan.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Formatief handelen
- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren

Welke middelen zijn er nodig?
Eigen werk van studenten en één zichtbaar criterium op het bord of op papier.

De omdraai-vraag

In plaats van feedback te geven op wat al goed of minder goed is, krijgen studenten de opdracht om één omdraai-vraag te stellen. Bijvoorbeeld: wat zou er gebeuren als je dit helemaal anders aanpakt? of: wat mist hier nog om de bedoeling echt voelbaar te maken?

Wat doet de docent?
De docent modelt eerst wat een sterke omdraai-vraag is en maakt duidelijk dat het doel niet is om het werk af te keuren, maar om het denken open te breken. Daarna bewaakt de docent dat vragen nieuwsgierig en bruikbaar blijven.

Wat doet de student?
De student laat werk zien, ontvangt een vraag die het eigen denken openzet en onderzoekt daarna of die vraag leidt tot een scherpere keuze of een nieuw experiment.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Bevlogenheid en enthousiasmeren
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Inspirerend vakmanschap

Welke middelen zijn er nodig?
Tussenwerk van studenten en eventueel enkele voorbeeldvragen op het bord.

De stille zelfscan

Aan het einde van een werkblok scoren studenten zichzelf kort op een paar vaste uitspraken, zoals: ik heb vandaag echt iets aangescherpt, ik kan uitleggen waarom ik deze keuze maak, ik weet wat mijn volgende stap is. Daarna bespreken ze één gekozen uitspraak met een medestudent.

Wat doet de docent?
De docent kiest vooraf drie of vier korte uitspraken die passen bij de les en laat studenten zichzelf daarop inschatten. Daarna nodigt de docent studenten uit om één score toe te lichten aan een ander.

Wat doet de student?
De student kijkt kort terug op het eigen proces, kiest bewust een score en zet in woorden om waarom die score passend is. Daarna benoemt de student een volgende stap.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Structuur bieden in complexiteit
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Een korte zelfscan op papier, op het bord of digitaal.

De docentdemo met denkpauzes

De docent doet een korte handeling, ontwerpkeuze of analyse voor en stopt tussendoor bewust op een paar momenten. Studenten voorspellen dan eerst wat de volgende stap wordt en waarom. Daarna laat de docent zien hoe een professional denkt en kiest.

Wat doet de docent?
De docent demonstreert niet alleen wat hij doet, maar maakt ook de denkstappen expliciet. Op vaste momenten bouwt de docent een denkpauze in en laat studenten eerst zelf nadenken of reageren voordat de volgende stap zichtbaar wordt.

Wat doet de student?
De student kijkt actief mee, voorspelt keuzes, vergelijkt die met de aanpak van de docent en gebruikt dat inzicht in het eigen werk.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Bevlogenheid en enthousiasmeren
- Hoge verwachtingen
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Inspirerend vakmanschap
- Activerend begeleiden
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Een voorbeeld, demo, scherm, materiaal of software waarmee de docent iets kan voordoen.

Criteria sorteren

Studenten krijgen een aantal leercriteria of kwaliteitsaspecten op losse kaartjes. In kleine groepjes leggen zij die in volgorde van belangrijkheid voor het werk van dat moment. Daarna lichten ze toe waarom juist die volgorde logisch is.

Wat doet de docent?
De docent kiest vooraf vier of vijf criteria en laat studenten daar bewust een volgorde in aanbrengen. Daarna bevraagt de docent de keuzes en maakt zichtbaar waar in deze les de meeste aandacht naartoe gaat.

Wat doet de student?
De student weegt af wat nu het zwaarst telt, bespreekt dat met anderen en kijkt daarna opnieuw naar het eigen werk vanuit die prioriteiten.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Formatief handelen
- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Kaartjes met criteria of kwaliteitsaspecten en een tafel of werkplek om ze te ordenen.

De fout van de dag

Studenten delen aan het einde van een werkblok niet hun beste keuze, maar juist een fout, mislukte stap of vastloper die iets heeft opgeleverd. Daarna benoemen ze wat die fout zichtbaar heeft gemaakt.

Wat doet de docent?
De docent normaliseert dat fouten onderdeel zijn van leren en geeft zelf eerst een voorbeeld. Daarna nodigt de docent studenten uit om kort te delen wat misging en wat dat hen leerde.

Wat doet de student?
De student benoemt een fout of misser, kijkt wat die heeft blootgelegd en vertaalt dat naar een volgende stap.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Bevlogenheid en enthousiasmeren
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Eigen werk van studenten en eventueel een vaste reflectiezin op het bord.

De stille startanalyse

Aan het begin van een les bekijken studenten individueel een voorbeeld, opdracht of tussenproduct en schrijven eerst stil op wat hen opvalt, wat sterk is en wat nog schuurt. Pas daarna wordt er uitgewisseld.

Wat doet de docent?
De docent kiest bewust een voorbeeld of tussenproduct en geeft drie korte kijkvragen mee. De docent bewaakt eerst de stilte en laat daarna pas de uitwisseling starten.

Wat doet de student?
De student kijkt eerst zelf scherp, noteert observaties en vergelijkt die daarna met die van anderen.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Formatief handelen
- Reflectie faciliteren
- Differentiëren

Welke middelen zijn er nodig?
Een voorbeeld, opdracht of tussenproduct en papier of digitale notities.

Het adviesgesprek in drie rondes

Studenten bespreken hun werk in drietallen. In ronde één legt de maker het werk uit. In ronde twee stellen de anderen alleen vragen. In ronde drie geven zij pas advies.

Wat doet de docent?
De docent bewaakt de drie rondes strak en voorkomt dat studenten te snel in oplossingen schieten. Daarna helpt de docent de maker om uit alle input één heldere keuze te maken.

Wat doet de student?
De student licht werk toe, ontvangt eerst vragen en daarna pas advies. Daardoor wordt eerst beter zichtbaar waar het echt om draait.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Kaderend vertrouwen
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Eigen werk van studenten en een korte uitleg van de drie rondes.

De materiaal- of middelentest

Studenten verkennen in korte tijd twee of drie manieren om iets aan te pakken met verschillende middelen, formats of technieken. Daarna bespreken ze wat elk middel doet met het resultaat.

Wat doet de docent?
De docent geeft een kleine afgebakende opdracht en vraagt studenten bewust te variëren. Daarna helpt de docent om niet alleen naar smaak te kijken, maar ook naar effect en passendheid.

Wat doet de student?
De student probeert bewust meerdere varianten uit, vergelijkt die en kiest daarna onderbouwd welke richting het sterkst is.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Inspirerend vakmanschap
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Materialen, software of tools die passen bij de les en een korte opdracht met variaties.

Het lege-stoel perspectief

Bij het werk van een student staat een lege stoel voor een gebruiker, bezoeker, opdrachtgever of publiek. Studenten spreken hardop uit hoe deze persoon waarschijnlijk naar het werk zou kijken en wat die zou ervaren of missen.

Wat doet de docent?
De docent kiest vooraf welk perspectief centraal staat en helpt studenten om echt vanuit die rol te kijken. Daarna bevraagt de docent wat dit perspectief verandert aan het werk.

Wat doet de student?
De student kijkt niet alleen vanuit het eigen maakproces, maar probeert het werk door de ogen van een ander te zien.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Hoge verwachtingen
- Bevlogenheid en enthousiasmeren

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Eigen werk van studenten en een zichtbare rol of perspectiefkaart.

De stap terug

Studenten stoppen kort met maken en beantwoorden drie vragen: wat wilde ik ook alweer bereiken, waar ben ik nu mee bezig en klopt dat nog met mijn bedoeling? Daarna sturen ze hun aanpak bij als dat nodig is.

Wat doet de docent?
De docent bouwt bewust een stopmoment in en laat studenten niet praten over details, maar over richting. Daarna helpt de docent studenten om keuzes te herijken.

Wat doet de student?
De student kijkt op afstand naar het eigen proces, merkt of de focus nog klopt en stelt de aanpak eventueel bij.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Kaderend vertrouwen
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Eigen werk van studenten en drie vaste reflectievragen op het bord.

De mini-masterclass van een student

Een student die ergens een bruikbare aanpak of ontdekking in heeft gedaan, laat in drie minuten aan anderen zien hoe dat werkt. Het gaat niet om een perfect eindproduct, maar om een stap of inzicht dat anderen verder kan helpen.

Wat doet de docent?
De docent signaleert tijdens de les interessante aanpakken en nodigt studenten uit om die kort te delen. De docent helpt om het klein en concreet te houden.

Wat doet de student?
De student laat een aanpak, truc, keuze of inzicht zien en maakt expliciet wat daarin helpend was.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Bevlogenheid en enthousiasmeren
- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Inspirerend vakmanschap
- Activerend begeleiden
- Differentiëren

Welke middelen zijn er nodig?
Werk of scherm van de student en een paar minuten presentatieruimte.

De rolwissel

Studenten kijken kort naar hun werk vanuit een andere rol dan hun eigen vanzelfsprekende rol. De maker kijkt bijvoorbeeld als tester, editor, gebruiker, technicus of verteller. Daarna benoemen ze wat ze vanuit die rol anders zien.

Wat doet de docent?
De docent reikt verschillende rollen aan en laat studenten bewust van perspectief wisselen. Daarna helpt de docent om te vertalen wat dat betekent voor het werk.

Wat doet de student?
De student stapt even uit de eigen maakmodus en kijkt met een andere bril naar hetzelfde werk.

Hoe raakt dit het docentprofiel?

- Pedagogische vaardigheden:
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Verbindend en sturend op groepsdynamiek

Didactische vaardigheden:

- Differentiëren
- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Rolkaartjes of een korte lijst met perspectieven.

De keuze onder druk

Studenten krijgen een korte tijdsdruk en moeten kiezen tussen twee mogelijke vervolgrichtingen voor hun werk. Daarna verantwoorden ze waarom ze juist die richting kozen.

Wat doet de docent?
De docent dwingt geen perfectie af, maar wel een bewuste keuze. De docent bevraagt daarna niet alleen wat gekozen is, maar ook waarom.

Wat doet de student?
De student maakt een snelle keuze, onderbouwt die en ontdekt daardoor scherper wat voor hem of haar het zwaarst weegt.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Didactisch coachen
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Twee mogelijke richtingen, schetsen of opties en een timer.

Het leerbewijs verzamelen

Tijdens de les verzamelen studenten niet alleen producten, maar ook kleine bewijzen van leren. Denk aan een schets met aanpassing, een screenshot van een tussenstap, een korte notitie over feedback of een foto van een experiment. Aan het einde kiezen ze welk bewijs het meest laat zien wat ze geleerd hebben.

Wat doet de docent?
De docent maakt zichtbaar dat niet alleen het eindwerk telt, maar ook de ontwikkeling ernaartoe. De docent laat studenten bewust bewijs verzamelen en kort toelichten waarom dat bewijs betekenisvol is.

Wat doet de student?
De student documenteert kleine leerstappen en kiest aan het einde welk moment het best laat zien wat er geleerd is.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:
- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:
- Formatief handelen
- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Telefoon, laptop, notitieboek of portfolio-omgeving om leerbewijs vast te leggen.

De blinde uitleg

De student laat het werk nog niet zien, maar legt eerst in woorden uit wat de bedoeling is, wat het moet oproepen of wat het moet doen. De luisteraar vertelt daarna wat hij op basis daarvan verwacht te gaan zien. Pas daarna wordt het werk getoond en vergelijken de studenten verwachting en uitkomst.

Wat doet de docent?
De docent laat studenten eerst de bedoeling verwoorden voordat het werk zichtbaar wordt. Daarna begeleidt de docent het gesprek over de vraag of bedoeling en uitwerking inderdaad bij elkaar komen.

Wat doet de student?
De student verwoordt eerst de bedoeling van het werk, luistert naar de verwachting van een ander en kijkt daarna of die verwachting terug te zien is in het eigen werk.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:
- Hoge verwachtingen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:
- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Werk van studenten en eventueel een paar vaste vragen op het bord.

De ene stap verder

Studenten leggen hun tussenwerk voor aan een medestudent met maar één opdracht: noem niet drie dingen, maar precies één stap die dit werk nu verder helpt. Die stap moet klein, haalbaar en concreet zijn.

Wat doet de docent?
De docent bewaakt dat feedback klein en uitvoerbaar blijft. De docent helpt studenten om niet in algemeenheden te praten, maar echt één volgende stap te formuleren waar de maker direct mee verder kan.

Wat doet de student?
De student laat tussenwerk zien, ontvangt één gerichte vervolgstap en besluit hoe die stap in het werk verwerkt wordt.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Formatief handelen
- Didactisch coachen
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Tussenwerk van studenten en een zichtbare instructie op het bord.

De vergelijkingstafel

Studenten leggen twee versies, twee ideeën of twee tussenstappen naast elkaar. In kleine groepjes bespreken ze wat het verschil is, wat sterker werkt en waarom. Daarna kiest de maker bewust welke richting verder uitgewerkt wordt.

Wat doet de docent?
De docent vraagt studenten om bewust twee varianten mee te nemen en begeleidt het gesprek met vragen als: wat verandert hier precies, wat levert dat op en welke keuze past het best bij je bedoeling?

Wat doet de student?
De student vergelijkt twee richtingen, onderbouwt verschillen en kiest daarna bewuster hoe het werk verdergaat.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Formatief handelen
- Reflectie faciliteren
- Inspirerend vakmanschap

Welke middelen zijn er nodig?
Twee varianten of tussenstappen van het werk en eventueel een korte vergelijkvraag op het bord.

Didactisch coachen

Wat is didactisch coachen?
Didactisch coachen gaat in de kern over één verschuiving: als docent ben je niet alleen degene die uitlegt, voordoet en corrigeert, maar ook degene die het denken van studenten activeert. Het doel is niet dat studenten vooral jouw antwoord volgen, maar dat zij zelf beter leren kijken, kiezen, onderbouwen en bijsturen. In die benadering spelen feedback, aanwijzingen en vooral vragen een grote rol. Juist door de juiste vragen te stellen, help je studenten eigenaar te worden van hun leerproces.

Binnen Immersive Experience is dat extra relevant. Studenten werken aan ideeën, ontwerpen, technische keuzes, samenwerkingen en tussenproducten die zelden in één keer goed zijn. Ze moeten voortdurend afwegen: wat wil ik hier oproepen, waarom kies ik hiervoor, werkt dit eigenlijk al en wat is nu mijn volgende stap? Didactisch coachen helpt om die afwegingen niet over te nemen, maar zichtbaar te maken. Daardoor groeit niet alleen het product, maar ook het vakmanschap van de student. Dat sluit goed aan bij formatief handelen, waarin studenten steeds zicht krijgen op waar ze naartoe werken, waar ze nu staan en wat hun volgende stap is.

Wat didactisch coachen sterk maakt, is dat het studenten echt aan het denken zet. In plaats van snel te zeggen wat beter moet, stel je vragen die het leren verdiepen. Je helpt studenten om hun redenering te verwoorden, hun strategie te onderzoeken en hun manier van werken beter te begrijpen. Zo ontstaat een dialoog die verder gaat dan “goed” of “fout”. Juist die open vragen belangrijk, omdat ze ruimte geven voor denken, gesprek en gerichte feedback.

Er zijn grofweg drie categorieën vragen die daarbij behulpzaam zijn.

Categorie 1: Gesloten vragen
Deze gebruik je vooral om iets te checken of kort te controleren. Dat zijn vragen met een kort en eenduidig antwoord. Bijvoorbeeld: “Heb je je storyboard al af?” of “Staat je bestand in het juiste formaat?” Zulke vragen zijn soms handig, maar ze zetten studenten niet vanzelf diep aan het denken. Het gesprek stopt vaak na één antwoord. Daarom zijn ze minder krachtig als je ontwikkeling wilt stimuleren.

Categorie 2: Redeneringsvragen
Deze gaan een stap verder. Daarmee vraag je studenten om uit te leggen wat ze doen, waarom ze dat doen en hoe ze tot een keuze komen. Dat kunnen vragen zijn over inhoud, aanpak of strategie. In een opleiding als Immersive Experience zijn dit vaak de meest bruikbare vragen tijdens de les. Denk bijvoorbeeld aan: “Waarom heb je juist voor deze visuele stijl gekozen?” “Wat wil je dat een gebruiker hier ervaart?” “Welke eerste stap ga je nu zetten en waarom juist die?” Zulke vragen maken het denken van studenten hoorbaar. Daardoor kun je als docent veel gerichter reageren.

Categorie 3: Zelfregulatievragen
Deze gaan nog meer over de student als lerende. Ze richten zich op hoe een student plant, volhoudt, reflecteert en zichzelf bijstuurt. Dat soort vragen helpen studenten om niet alleen beter werk te maken, maar ook bewuster te leren. Voorbeelden zijn: “Hoe zorg je dat je echt start in plaats van blijft twijfelen?” “Wat doe je als je merkt dat je vastloopt?” “Waarom lukte het je deze keer beter om feedback te verwerken dan vorige week?” Deze vragen zijn heel waardevol in een opleiding waar studenten veel zelfstandigheid en eigenaarschap nodig hebben.

Voor docenten is het belangrijk om te beseffen dat didactisch coachen niet betekent dat je alleen maar vragen stelt. Soms is een aanwijzing nodig. Soms moet je juist iets expliciet voordoen. De kracht zit in de afwisseling. Maar zodra je merkt dat je te snel oplossingen aanreikt, is het vaak helpend om eerst een stap terug te doen en het denken van de student te openen met een goede vraag.

Categorie 1: Gesloten vragen
Deze vragen helpen om snel iets te checken of scherp te krijgen.
Voorbeelden:

- Is je doel voor deze les helder?
- Heb je al een keuze gemaakt?
- Is dit je definitieve versie?
- Heb je feedback opgehaald?
- Heb je al getest wat dit doet?
- Past dit bij de opdracht?
- Is dit onderdeel technisch al werkend?
- Heb je al meerdere opties onderzocht?
- Kun je dit al laten zien?
- Heb je bewijs voor deze keuze?
- Is de planning voor vandaag haalbaar?
- Is dit het onderdeel waar je nu het meeste tijd in moet steken?

Categorie 2: Redeneringsvragen
Deze vragen helpen studenten om hun keuzes, aanpak en kwaliteit te verwoorden.
Voorbeelden:

- Wat wil je hier precies bereiken?
- Waarom heb je voor deze oplossing gekozen?
- Wat moet de kijker, gebruiker of bezoeker hier ervaren?
- Waaraan zie je dat deze keuze werkt?
- Wat maakt dit onderdeel al sterk?
- Waar zit nog ruis of onduidelijkheid?
- Waarom past deze vorm, stijl of techniek bij jouw bedoeling?
- Welke afweging heb je hier gemaakt?
- Wat is het verschil tussen deze versie en je vorige versie?
- Wat maakt dat je nu juist hiermee verder wilt?
- Welke keuze heeft de meeste invloed op het eindresultaat?
- Wat zou er veranderen als je een andere richting kiest?
- Hoe hangt dit onderdeel samen met de rest van je werk?
- Waar zie je jouw bedoeling nu het duidelijkst terug?
- Welke feedback heeft je denken echt veranderd?

Categorie 3: Zelfregulatievragen
Deze vragen helpen studenten om grip te krijgen op hun leerproces, aanpak en ontwikkeling.
Voorbeelden:

- Waar wil je vandaag bewust op letten?
- Wat wordt jouw eerste stap?
- Hoe ga je voorkomen dat je blijft hangen?
- Wat doe je als je vastloopt?
- Hoe weet je straks of je een stap hebt gezet?
- Waar wil je vandaag feedback op ophalen?
- Wat heb jij nu nodig om verder te komen?
- Hoe heb je je aanpak tot nu toe georganiseerd?
- Wat werkte vandaag goed in jouw manier van werken?
- Wat kostte je onnodig veel tijd of energie?
- Hoe zorg je dat je feedback ook echt verwerkt?
- Waar ben je nog niet tevreden over?
- Wat neem je mee naar de volgende les?
- Welke gewoonte wil je de volgende keer anders aanpakken?
- Wat zegt deze les over hoe jij het best leert?
- Welke volgende stap past nu echt bij jou?
- Handig in de praktijk

Didactisch coachen in de les:

Je kunt deze drie categorieën ook heel bewust over de les verdelen.

- Aan het begin van de les werken zelfregulatievragen vaak goed, omdat ze focus aanbrengen.
- Tijdens het maken werken redeneringsvragen vaak het sterkst, omdat ze keuzes verdiepen.
- Gesloten vragen zijn vooral handig om kort te checken of iets op orde is of om snel duidelijkheid te krijgen.

Een eenvoudige vuistregel kan zijn:

- eerst checken met een gesloten vraag
- dan verdiepen met een redeneringsvraag
- en afsluiten met een zelfregulatievraag

Bijvoorbeeld:
"Heb je al een keuze gemaakt?"
"Waarom past die keuze het best bij je bedoeling?"
"Wat wordt nu jouw volgende stap?"

Verdeeld over de lesmomenten:

1. Aan het begin van de les
Hier wil je vooral focus, richting en eigenaarschap oproepen. Zelfregulatievragen werken hier vaak het best, aangevuld met een paar korte gesloten vragen om scherp te krijgen of studenten startklaar zijn.

Gesloten vragen:

- Is voor jou helder wat je vandaag gaat doen?
- Heb je al een eerste stap in gedachten?
- Weet je waar je vandaag feedback op wilt?
- Is je planning voor deze les haalbaar?

Redeneringsvragen:

- Wat wil je vandaag zichtbaar verder brengen?
- Waarom is dit vandaag jouw belangrijkste focus?
- Wat maakt dat juist dit onderdeel nu aandacht vraagt?
- Waar wil je aan het einde van de les een stap in hebben gezet?

Zelfregulatievragen:

- Waar wil je vandaag bewust op letten?
- Wat wordt jouw eerste stap?
- Wat heb jij vandaag nodig om goed te kunnen werken?
- Hoe zorg je dat je niet blijft hangen in twijfelen of uitstellen?

2. Tijdens het werken
Hier wil je studenten helpen om keuzes te verdiepen, kwaliteit te herkennen en gericht bij te sturen. Redeneringsvragen zijn dan vaak het krachtigst.

Gesloten vragen:
- Heb je al meerdere opties bekeken?
- Is dit de richting waar je nu mee verder wilt?
- Heb je dit onderdeel al getest?
- Heb je al feedback opgehaald?

Redeneringsvragen:
- Wat wil je hier precies bereiken?
- Waarom heb je deze keuze gemaakt?
- Waaraan zie je dat dit al werkt?
- Wat is op dit moment nog onduidelijk of zoekend?
- Welke keuze heeft nu de meeste invloed op je werk?
- Wat zou er veranderen als je het anders aanpakt?

Zelfregulatievragen:
- Hoe pak je dit nu aan?
- Wat doe je als je merkt dat je vastloopt?
- Waar wil je nu gericht feedback op krijgen?
- Welke stap helpt jou nu het meeste vooruit?

3. Tijdens een tussenstop
Hier wil je studenten even uit de maakstand halen en laten kijken naar waar ze nu staan. Dit is een sterk moment voor vergelijking, reflectie en heroriëntatie.

Gesloten vragen:
- Kun je al iets laten zien?
- Heb je al een duidelijke keuze gemaakt?
- Is dit het onderdeel waar je nu op verder wilt?
- Heb je genoeg om feedback op te krijgen?

Redeneringsvragen:
- Wat laat dit tussenwerk al goed zien?
- Waar zit nog ruis?
- Welke versie komt het dichtst bij je bedoeling?
- Wat hoor of zie je terug in de feedback van anderen?
- Wat maakt dit nu sterker dan je vorige stap?

Zelfregulatievragen:
- Waar merk je dat je nog op vastloopt?
- Wat neem je mee uit deze tussenstop?
- Wat wordt je eerstvolgende stap na deze feedback?
- Waar wil je in het volgende werkblok extra scherp op zijn?

4. Aan het einde van de les
Hier wil je studenten helpen om terug te kijken, betekenis te geven aan wat er gebeurd is en vooruit te kijken naar de volgende stap. Zelfregulatievragen zijn hier opnieuw heel waardevol.

Gesloten vragen:
- Heb je vandaag een stap gezet?
- Heb je je doel van deze les gehaald?
- Heb je iets aangescherpt?
- Weet je wat je volgende stap is?

Redeneringsvragen:
- Wat heb je vandaag veranderd en waarom?
- Welke keuze is vandaag scherper geworden?
- Wat heeft je werk vandaag sterker gemaakt?
- Welke feedback heeft echt iets in beweging gezet?

Zelfregulatievragen:
- Wat heb je vandaag geleerd over je manier van werken?
- Waar ben je nog niet tevreden over?
- Wat neem je mee naar de volgende les?
- Wat wordt de eerste stap als je weer verder gaat?
- Wat wil je de volgende keer anders aanpakken?

Activity based coaching

Activity Based Coaching is een manier van begeleiden waarbij reflectie niet begint met een gesprek, maar met een activiteit. Het uitgangspunt is simpel: veel studenten komen makkelijker tot echte reflectie wanneer zij eerst iets doen, ervaren, kiezen, maken, verbeelden of positioneren. De activiteit helpt om iets zichtbaar te maken wat anders lastig in woorden te vatten is. Pas daarna volgt het gesprek.

Dat maakt Activity Based Coaching anders dan een meer klassiek coachgesprek. In plaats van direct te vragen waar een student tegenaan loopt, creëer je eerst een situatie waarin de student iets beleeft of laat zien. Door die ervaring ontstaat er vaak sneller taal voor wat iemand denkt, voelt, kiest of nodig heeft. De activiteit haalt studenten als het ware uit hun hoofd en helpt hen om concreter te worden.

Binnen Immersive Experience past dat heel goed. Deze opleiding draait om ervaren, maken, testen, verbeelden en betekenis geven. Studenten werken niet alleen met ideeën, maar met beleving, interactie, vorm, techniek, verhaal en samenwerking. Dat vraagt om een manier van begeleiden die niet alleen talig of analytisch is, maar ook ervaringsgericht. Activity Based Coaching sluit daar goed op aan, omdat het studenten uitnodigt om vanuit ervaring te reflecteren. Dat past bij een opleiding waarin leren zelf ook actief, visueel, ruimtelijk en onderzoekend is.

Juist bij check-ins en check-outs is dat heel waardevol. Op die momenten wil je niet altijd een zwaar gesprek voeren, maar wel iets openen. Een korte werkvorm kan dan veel doen. Een student kiest bijvoorbeeld een beeld dat past bij hoe hij in een project zit. Of studenten positioneren zich letterlijk in de ruimte op een schaal tussen zekerheid en twijfel. Of ze kiezen een object dat symbool staat voor hun rol in het team. Zo ontstaat op een lichte manier een gesprek dat toch betekenisvol is. Niet omdat de docent diep graaft, maar omdat de werkvorm iets losmaakt.

Dat is ook de kracht van Activity Based Coaching: het maakt reflectie laagdrempeliger. Niet iedere student stapt gemakkelijk een gesprek binnen over ontwikkeling, motivatie of samenwerking. Zeker in een creatieve en praktijkgerichte opleiding is het vaak makkelijker om eerst iets te laten zien of ervaren. Een activiteit haalt de druk van het directe praten af en geeft studenten een ingang. Daardoor wordt reflectie minder zwaar en vaak ook eerlijker.

Daarnaast maakt Activity Based Coaching ontwikkeling zichtbaarder. In een gewone vraag kan een student makkelijk sociaal wenselijk of algemeen antwoorden. In een activiteit worden keuzes, voorkeuren, twijfels en patronen vaak veel concreter. Je ziet hoe iemand kiest, reageert, samenwerkt of betekenis geeft. Dat levert rijkere informatie op voor het gesprek daarna.

Voor docenten betekent dit dat begeleiden niet altijd begint met uitleg of analyse. Soms begint goed begeleiden juist met een kleine interventie die iets in beweging zet. Een korte opdracht, een beeld, een positie in de ruimte, een voorwerp, een keuze of een ervaring kan al genoeg zijn om een beter gesprek op gang te brengen. Dat vraagt van de docent dat hij of zij niet alleen vragen stelt, maar ook bewust werkvormen kiest die passen bij het doel van het moment.

Binnen Immersive Experience is het wel belangrijk om de plek van Activity Based Coaching scherp te houden. Het is niet de didactische basis van alle lessen. Die basis ligt bij formatief handelen. Activity Based Coaching is vooral sterk als inspiratiebron voor momenten waarop reflectie, bewustwording en verbinding centraal staan. Denk aan check-ins aan het begin van de week, check-outs na een intensieve werkperiode, korte groepsmomenten binnen coaching of reflectieve overgangen tussen fasen van een project.

Daarmee vult het formatief handelen mooi aan. Formatief handelen helpt studenten om zicht te krijgen op kwaliteit, voortgang en volgende stappen in hun werk. Activity Based Coaching helpt studenten om op een actieve en ervaringsgerichte manier stil te staan bij hoe zij leren, samenwerken, kiezen en groeien. Het één richt zich dus vooral op leren en ontwikkelen in het maakproces. Het ander helpt om dat leerproces op een menselijke en toegankelijke manier bespreekbaar te maken.
Misschien is dat ook de eenvoudigste samenvatting: Activity Based Coaching helpt studenten om niet alleen over hun ontwikkeling te praten, maar die eerst op een concrete manier te ervaren. Juist daarom past het goed binnen Immersive Experience. In een opleiding waarin beleving centraal staat, is het logisch dat ook reflectie en coaching beginnen bij beleving.

Activity based coaching werkvormen

De slackline-oversteek

Er ligt een slackline laag boven de grond of een gespannen lijn op de vloer. Studenten krijgen de opdracht om de overkant te halen. Eerst alleen. Daarna nog een keer, maar nu met een extra opdracht, bijvoorbeeld met een voorwerp in de hand, met afleiding om hen heen of met hulp van een ander. Na afloop kijken studenten niet eerst naar “heb ik het gehaald?”, maar naar wat zij deden op het moment dat het spannend werd.

Wat doet de docent?
De docent bouwt de werkvorm veilig op, maakt de regels helder en bewaakt dat studenten mogen kiezen hoe ver zij gaan. De docent observeert vooral gedrag: vertragen, doorzetten, hulp vragen, afhaken, forceren, lachen, focussen. Daarna opent de docent het gesprek vanuit wat zichtbaar werd in de activiteit.

Wat doet de student?
De student stapt letterlijk in een situatie waarin balans, spanning en focus voelbaar worden. Tijdens het lopen merkt de student wat er gebeurt onder druk of onzekerheid. Daarna verbindt de student die ervaring aan het eigen leer- of werkproces.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Hoge verwachtingen
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Een slackline of lage balanceerlijn, zachte ondergrond of matten en voldoende ruimte.

De ballenregen

Studenten staan in een afgebakend vak. De docent of medestudenten gooien eerst één zachte bal in het vak, daarna meerdere. Het doel is niet om alles perfect te vangen, maar om te merken wat er gebeurt als er steeds meer prikkels, druk of chaos bijkomen. Daarna volgt een tweede ronde waarin studenten zelf mogen bepalen: blijf ik staan, stap ik eruit, vraag ik hulp, neem ik een andere positie?

Wat doet de docent?
De docent bouwt de intensiteit rustig op en bewaakt veiligheid. De docent kijkt naar gedrag bij oplopende druk: verstijven, overnemen, lachen, controle zoeken, kiezen om uit te stappen. Daarna vertaalt de docent dat naar situaties uit lessen, projecten of samenwerking.

Wat doet de student?
De student ervaart fysieke druk en moet in het moment reageren. Daarna kijkt de student terug op het eigen gedrag: wanneer bleef ik rustig, wanneer schoot ik in stress en wat deed ik toen?

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Activerend begeleiden
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Zachte ballen of pittenzakken, tape voor een vak op de vloer en genoeg vrije ruimte.

Blind navigeren

In duo's krijgt één student een blinddoek. De ander moet hem of haar door een klein parcours leiden met alleen stem of alleen aanraking, afhankelijk van de variant. Onderweg liggen obstakels, bochten of keuzes. Daarna wisselen de rollen.

Wat doet de docent?
De docent zet een veilig parcours uit, maakt de communicatieregel duidelijk en observeert hoe duo's omgaan met vertrouwen, regie, twijfel en afstemming. Daarna begeleidt de docent het gesprek over leiding nemen, loslaten en helder communiceren.

Wat doet de student?
De student ervaart óf hoe het is om controle los te laten óf hoe het is om verantwoordelijkheid te dragen voor de ander. Daarna vertaalt de student dat naar samenwerken, feedback geven of hulp vragen.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Kaderend vertrouwen
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Blinddoeken, pionnen of obstakels en voldoende loopruimte.

Het elastische web

Een groep studenten houdt met elkaar elastieken, touwen of linten vast, zodat er een soort web ontstaat. In het midden ligt een object dat verplaatst moet worden zonder dat iemand het direct aanraakt. Dat kan alleen als iedereen spanning geeft, loslaat, afstemt en reageert op elkaar. Daarna volgt een tweede ronde met een extra verstoring, zoals tijdsdruk of een beperking in communicatie.

Wat doet de docent?
De docent geeft de opdracht, bewaakt het proces en kijkt naar rollen die vanzelf ontstaan: sturen, volgen, afwachten, overnemen, verbinden. Daarna helpt de docent de groep te duiden wat de activiteit zichtbaar maakte over samenwerking en onderlinge afhankelijkheid.

Wat doet de student?
De student ervaart dat voortgang alleen lukt als spanning, afstemming en timing kloppen. Daarna benoemt de student wat hij of zij zelf deed in dat groepsproces.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Structuur bieden in complexiteit
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Activerend begeleiden
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Elastieken, linten of touwen en een licht object dat verplaatst kan worden.

Het instabiele platform

Studenten staan op een wiebelplank, balance board, skateboardplank op een buis of een andere instabiele ondergrond. Terwijl zij proberen in balans te blijven, krijgen zij een extra taak: iets benoemen, een keuze maken, een object vasthouden of een vraag beantwoorden. De fysieke instabiliteit maakt meteen zichtbaar wat er gebeurt als denken en handelen tegelijk gevraagd worden.

Wat doet de docent?
De docent zorgt voor veilige opbouw en kiest een extra taak die past bij het doel van de sessie. De docent let op reacties onder instabiliteit: versmallen, verstillen, versnellen, mopperen, focussen, afstemmen. Daarna wordt de vertaalslag gemaakt naar leren onder druk of schakelen tussen taken.

Wat doet de student?
De student ervaart lichamelijk wat onbalans doet en merkt hoe dat invloed heeft op denken, communiceren of keuzes maken. Daarna koppelt de student die ervaring aan de eigen praktijk.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Balance boards, lage wiebelplanken of andere veilige instabiele materialen en eventueel matten.

De bouw onder tijdsdruk

Kleine groepen krijgen materiaal om in korte tijd iets te bouwen: een toren, brug, drager of constructie. Halverwege verandert de opdracht onverwacht. Bijvoorbeeld: het bouwwerk moet nu ook kunnen bewegen, de helft van het materiaal valt weg of één teamlid mag niet meer spreken. Het gaat niet om het bouwwerk zelf, maar om wat er in de groep gebeurt als de situatie verandert.

Wat doet de docent?
De docent zet de opdracht uit, brengt op een bewust moment een verstoring in en observeert gedrag onder verandering. Daarna helpt de docent studenten te kijken naar flexibiliteit, rolgedrag, frustratie en creativiteit.

Wat doet de student?
De student bouwt, stemt af, moet schakelen en ervaart wat er gebeurt wanneer controle wegvalt of de opdracht kantelt. Daarna onderzoekt de student hoe hij of zij met die verandering omging.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Differentiëren

Welke middelen zijn er nodig?
Bouwmateriaal zoals karton, tape, rietjes, touw, bekers of houten stokjes en een timer.

De menselijke knoop

Een groep studenten gaat in een kring staan, kruist de armen en pakt willekeurig twee handen vast. Daarna moet de groep zichzelf ontwarren zonder los te laten. De werkvorm maakt direct zichtbaar hoe een groep omgaat met onduidelijkheid, nabijheid, leiderschap, humor en frustratie.

Wat doet de docent?
De docent legt kort de opdracht uit, grijpt niet te snel in en observeert hoe de groep communiceert en beslissingen neemt. Daarna helpt de docent studenten terugkijken op hun rol in het proces.

Wat doet de student?
De student ervaart letterlijk verstrengeling en moet samen zoeken naar ruimte, volgorde en vertrouwen. Daarna benoemt de student hoe hij of zij zich in die wirwar gedroeg.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Kaderend vertrouwen
- Bevlogenheid en enthousiasmeren

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Alleen een open ruimte.

De estafette met keuzes

Studenten lopen in teams een estafette waarin zij onderweg steeds een keuze moeten maken. Niet de snelste wint, maar het team dat onderweg het bewust schakelt. Bijvoorbeeld: kiezen tussen risico of zekerheid, alleen doorgaan of hulp inschakelen, snelheid of precisie. De keuzes hebben gevolgen voor het vervolg van het parcours.

Wat doet de docent?
De docent maakt een actief parcours met een paar bewuste keuzemomenten. De docent observeert niet alleen de uitvoering, maar vooral hoe keuzes gemaakt worden en wie daarin de leiding neemt. Daarna volgt de reflectie op besluitvorming en groepsdynamiek.

Wat doet de student?
De student beweegt, maakt keuzes onder tijdsdruk en merkt wat er gebeurt als snelheid, overleg en risico botsen. Daarna vertaalt de student dit naar projectwerk en samenwerken.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren

Welke middelen zijn er nodig?
Pionnen, opdrachtenkaarten, zachte objecten en ruimte voor een parcours.

De zwijgende oversteek

Een groep moet van de ene kant van de ruimte naar de andere met een beperkt aantal tegels, matten of platen. Er mag niet gesproken worden. Wie van een tegel afstapt op de vloer, moet opnieuw beginnen of krijgt een extra beperking. De stilte maakt zichtbaar wie initiatief neemt, wie afwacht en hoe de groep betekenis geeft zonder woorden.

Wat doet de docent?
De docent zet het speelveld uit, bewaakt de stilte en let op non-verbaal gedrag, initiatief en frustratie. Daarna maakt de docent het gesprek los over samenwerking zonder woorden, impliciet leiderschap en afstemming.

Wat doet de student?
De student moet handelen zonder taal en merkt hoe lastig of juist verhelderend dat is. Daarna benoemt de student wat hij of zij deed toen spreken geen optie was.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Kaderend vertrouwen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Matten, tegels, kartonplaten of stevige vellen en voldoende ruimte.

De impactcirkel

In het midden van de ruimte ligt een cirkel met verschillende zones: comfort, stretch en panic. Studenten krijgen kleine fysieke challenges aangeboden, zoals jongleren met sjaaltjes, een bal gooien en vangen op één been, kort balanceren, iets uitbeelden of over een object stappen. Na elke challenge kiezen zij opnieuw in welke zone zij zichzelf plaatsen. De reflectie gaat niet over succes of falen, maar over hoe iemand omgaat met spanning, uitdaging en grenzen.

Wat doet de docent?
De docent biedt verschillende korte challenges aan, maakt de zones zichtbaar en bewaakt dat studenten zelf keuzes mogen maken in deelname. Daarna helpt de docent studenten woorden te geven aan hun gedrag rondom spanning en groei.

Wat doet de student?
De student ervaart direct verschil tussen veiligheid, uitdaging en overprikkeling. Daarna kijkt de student terug op de vraag: wanneer daag ik mezelf uit en wanneer haak ik af?

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Hoge verwachtingen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Tape of hoepels voor zones, kleine materialen zoals ballen, sjaaltjes, pionnen of lage obstakels.

De vallende stok

Twee studenten staan tegenover elkaar met daartussen een lange stok of pvc-buis die rechtop balanceert. Eén student laat onverwacht los, de ander moet reageren en opvangen. Daarna komt er een variant bij: beide studenten hebben één hand op de stok, moeten samen bewegen of krijgen een extra opdracht terwijl ze de stok in balans houden.

Wat doet de docent?
De docent zet de opdracht uit, bouwt de moeilijkheid rustig op en observeert vooral reactievermogen, focus, afstemming en spanning. Daarna begeleidt de docent de vertaalslag naar situaties waarin snel schakelen nodig is.

Wat doet de student?
De student ervaart direct wat er gebeurt als controle plotseling wegvalt. Daarna kijkt de student terug op reageren onder druk, afstemming met een ander en omgaan met onverwachte verandering.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Hoge verwachtingen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Een lange stok, pvc-buis of lichte paal en voldoende vrije ruimte.

De ballon in de lucht

Een groep krijgt de opdracht om één of meerdere ballonnen in de lucht te houden zonder dat die de grond raken. Daarna komen er regels bij: niet praten, maar één hand gebruiken, alleen achteruitlopen of steeds van plek wisselen. De activiteit maakt meteen zichtbaar hoe een groep omgaat met aandacht, taakverdeling en verstoring.

Wat doet de docent?
De docent bouwt de regels stap voor stap op en kijkt welke dynamiek ontstaat: neemt iemand vanzelf de leiding, valt iemand weg, blijft de groep breed kijken of focust iedereen op hetzelfde? Daarna opent de docent het gesprek vanuit wat zichtbaar werd.

Wat doet de student?
De student moet tegelijk kijken, bewegen, anticiperen en afstemmen. Daarna vertaalt de student die ervaring naar samenwerken, overzicht houden en verantwoordelijkheid nemen.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Kaderend vertrouwen
- Bevlogenheid en enthousiasmeren

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Eén of meerdere ballonnen en een open ruimte.

De brug van lichamen

Kleine groepen krijgen de opdracht om met hun eigen lichaam en enkele simpele materialen een “brug” te maken waar een bal, knikker of klein object overheen kan bewegen. De brug moet eerst stabiel zijn, daarna moet hij ook nog aangepast worden zonder dat het object valt. Het gaat om druk verdelen, vertrouwen, timing en improvisatie.

Wat doet de docent?
De docent geeft de opdracht, bewaakt veiligheid en kijkt hoe studenten rollen aannemen, zich aanpassen en omgaan met instabiliteit. Daarna helpt de docent om te duiden wat de groep deed toen iets dreigde mis te gaan.

Wat doet de student?
De student ervaart letterlijk afhankelijkheid van anderen en merkt hoe snel kleine verschuivingen invloed hebben op het geheel. Daarna benoemt de student wat dit laat zien over samenwerking en flexibiliteit.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Structuur bieden in complexiteit
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Differentiëren

Welke middelen zijn er nodig?
Een klein object zoals een bal of knikker, eventueel karton of plankjes en voldoende ruimte.

De richtingwissel

Studenten lopen vrij door de ruimte. Op een signaal verandert de opdracht direct: sneller, trager, zonder elkaar raken, alleen in diagonalen, steeds iemand volgen, of juist direct van leider wisselen. Daarna komt een ronde waarin één student de richting bepaalt zonder te praten en de rest moet aanvoelen wanneer er iets verandert.

Wat doet de docent?
De docent geeft heldere bewegingsopdrachten, voert het tempo op en kijkt hoe studenten reageren op verandering, leiding en onzekerheid. Daarna begeleidt de docent het gesprek over aanpassen, volgen, sturen en alert blijven.

Wat doet de student?
De student ervaart continu schakelen en merkt hoe hij of zij reageert als de situatie ineens verandert. Daarna wordt die ervaring gekoppeld aan werken in een dynamische leeromgeving.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Structuur bieden in complexiteit
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren

Welke middelen zijn er nodig?
Alleen een ruime open vloer.

Het katapultspel

Groepen bouwen met elastiek, touw, lepels, karton of tape een eenvoudige katapult of lanceerconstructie. Daarna moeten zij een zacht object zo richten dat het een doel raakt. Halverwege verandert het doel: verder weg, kleiner of schuin opgesteld. De activiteit maakt zichtbaar hoe groepen experimenteren, mislukking inzetten en strategie aanpassen.

Wat doet de docent?
De docent bewaakt dat het veilig blijft, geeft duidelijke bouwtijd en kijkt vooral hoe studenten testen, bijstellen en omgaan met mislukte pogingen. Daarna stuurt de docent de reflectie op experimenteren en leren van fouten.

Wat doet de student?
De student bouwt, probeert uit, mist, past aan en ontdekt dat verbetering vaak via herhaalde pogingen ontstaat. Daarna kijkt de student terug op hoe hij of zij reageerde op niet meteen slagen.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Inspirerend vakmanschap
- Reflectie faciliteren

Welke middelen zijn er nodig?
Elastieken, karton, tape, lepels of stokjes, zachte objecten en een doelwit.

Het ritme doorgeven

Een groep staat in een kring. Eén student start een klap-, stamp- of tikritme. Dat ritme moet zonder woorden de kring rond en verandert onderweg bewust van snelheid, kracht of patroon. Daarna volgt een tweede ronde waarin meerdere ritmes tegelijk lopen. De activiteit maakt voelbaar hoe luisteren, timing en verstoring werken.

Wat doet de docent?
De docent start eenvoudig, bouwt complexiteit op en let op wie goed afstemt, wie het ritme overneemt, wie versnelt en wie juist vertraagt. Daarna helpt de docent om te duiden wat dit zegt over groepsafstemming en aandacht.

Wat doet de student?
De student moet goed luisteren, exact timen en reageren op subtiele veranderingen. Daarna benoemt de student wat hij of zij deed toen het ritme brak of complexer werd.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Bevlogenheid en enthousiasmeren
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Geen materialen, alleen ruimte om in een kring te staan.

De waterverplaatsing

Teams moeten een beker water van A naar B verplaatsen met onhandige middelen, zoals touw, sponsen, lepels, rietjes of losse handen met beperkingen. Tijdens de opdracht gelden extra regels: niet praten, ogen half dicht, steeds wisselen van drager. Het doel is niet droge efficiëntie, maar ervaren wat beperking, creativiteit en afstemming doen.

Wat doet de docent?
De docent geeft materiaal en beperkingen, bewaakt veiligheid en kijkt hoe studenten omgaan met frustratie, overleg en improvisatie. Daarna vertaalt de docent de ervaring naar leren onder beperkende omstandigheden.

Wat doet de student?
De student moet zoeken, morsen, herstellen en opnieuw proberen. Daarna kijkt de student terug op creativiteit, doorzetten en omgaan met beperking.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Kaderend vertrouwen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Reflectie faciliteren
- Differentiëren

Welke middelen zijn er nodig?
Bekers water, lepels, sponsen, touw, rietjes, tape en een open werkruimte.

Het vangkruis

Vier studenten staan in een kruisopstelling. Een bal gaat steeds diagonaal, daarna horizontaal, daarna in een onverwacht patroon. Vervolgens komt er een tweede bal bij. Studenten moeten niet alleen vangen, maar ook anticiperen op waar de volgende beweging vandaan komt. Het maakt overzicht, aandacht en groepsritme zichtbaar.

Wat doet de docent?
De docent zet de patronen uit, voert de complexiteit op en kijkt wie overzicht houdt, wie in paniek raakt en wie de rust bewaart. Daarna opent de docent de reflectie op informatieverwerking en aandacht onder druk.

Wat doet de student?
De student moet tegelijk kijken, voorspellen en handelen. Daarna benoemt de student wat er gebeurde toen het patroon veranderde of complex werd.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Structuur bieden in complexiteit
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Activerend begeleiden
- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren

Welke middelen zijn er nodig?
Één of twee zachte ballen en voldoende ruimte.

De route met weerstand

Studenten leggen individueel of in duo's een kort fysiek parcours af terwijl er bewust weerstand wordt ingebouwd: elastiek om de middel, gewicht in de hand, een stoel die verplaatst moet worden, of een medestudent die zacht tegenkracht geeft. Daarna volgt een tweede ronde waarin de weerstand anders verdeeld wordt. De ervaring maakt meteen zichtbaar hoe iemand omgaat met remming, tegenkracht en volhouden.

Wat doet de docent?
De docent bouwt veilige weerstand in, let op lichamelijke grenzen en observeert hoe studenten reageren: forceren, slim doseren, hulp vragen of afhaken. Daarna begeleidt de docent de vertaalslag naar studiebelasting, spanning en doorzetten.

Wat doet de student?
De student voelt fysieke weerstand en merkt direct welke strategie vanzelf gekozen wordt. Daarna onderzoekt de student wat die reactie zegt over omgaan met druk of vertraging.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Elastieken, lichte gewichten of zandzakjes, pionnen en een kleine looproute.

De vallende cirkel

Een groep staat dicht in een cirkel. Eén student staat in het midden met gesloten ogen en laat zich in verschillende richtingen zacht opvangen door de groep. Daarna volgt een variant waarbij de kring ruimer wordt, de student zelf richting kiest of de groep de opdracht krijgt om helemaal stil te blijven. De activiteit roept direct ervaringen op rond vertrouwen, controle en overgave.

Wat doet de docent?
De docent zorgt voor een veilige opbouw, checkt of deelname voor iedereen passend voelt en bewaakt dat opvangen zorgvuldig gebeurt. Daarna begeleidt de docent het gesprek over vertrouwen geven, vertrouwen ontvangen en controle durven loslaten.

Wat doet de student?
De student ervaart óf hoe het is om zichzelf over te geven aan de groep óf hoe het is om verantwoordelijkheid te dragen voor iemand anders. Daarna koppelt de student die ervaring aan samenwerken en veiligheid.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Bevlogenheid en enthousiasmeren

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Activerend begeleiden

Welke middelen zijn er nodig?
Een open ruimte en eventueel matten voor extra veiligheid.

Project afsluiting

De afsluiting van een project is binnen Immersive Experience meer dan het moment waarop werk wordt ingeleverd of gepresenteerd. Het is een betekenisvol schakelmoment waarin studenten niet alleen laten zien wat zij hebben gemaakt, maar ook bewust terugkijken op wat zij in het project hebben geleerd. Juist daarom verdient de projectafsluiting een eigen plek in de opleiding. Het is een moment van tonen, erkennen, vieren, duiden en vooruitkijken.

Tijdens een project zijn studenten vaak sterk gericht op maken, oplossen, afstemmen en afronden. Ze zitten in de flow van deadlines, keuzes en uitvoering. Daardoor bestaat het risico dat de aandacht volledig naar het eindproduct gaat, terwijl een groot deel van het leren juist onderweg heeft plaatsgevonden. In de projectafsluiting wordt dat leren opnieuw zichtbaar gemaakt. Niet door het product los te laten, maar door product en proces bewust met elkaar te verbinden.

De afsluiting begint daarom met een ceremonieel moment. Studenten tonen wat zij hebben gemaakt en krijgen de ruimte om hun werk serieus neer te zetten. Dat kan in de vorm van een presentatie, een expositie, een demonstratie, een testmoment of een gezamenlijke showcase. De kern is dat het werk gezien mag worden. Dit is belangrijk, omdat studenten in deze fase ervaren dat wat zij hebben ontwikkeld ertoe doet. Hun ideeën, keuzes, experimenten en uitwerkingen krijgen een podium. Dat versterkt eigenaarschap en geeft waarde aan het maakproces dat eraan voorafging.
Tegelijk is dat ceremonieel moment niet alleen bedoeld om terug te kijken op het eindresultaat. Het vormt ook de opstap naar reflectie. Zodra het werk zichtbaar is geworden, ontstaat er ruimte om te onderzoeken wat dit project heeft gevraagd, opgeleverd en blootgelegd. Daar verschuift de aandacht van “wat heb je gemaakt?” naar “wat heeft dit project jou laten ontwikkelen?”

Die reflectie is binnen Immersive Experience geen los of vrijblijvend gesprek. Ze helpt studenten om hun eigen groei te herkennen, te verwoorden en mee te nemen naar een volgend project. Juist in een opleiding waarin studenten leren door te maken, te testen, te experimenteren en opnieuw vorm te geven, is het belangrijk dat zij ook leren terugzien wat dat proces met hen heeft gedaan. Reflectie maakt ontwikkeling bewust. Het helpt studenten om patronen te herkennen in hun manier van werken, in hun samenwerking, in hun keuzes en in de manier waarop zij omgaan met feedback, onzekerheid en experiment.

Daarom is het waardevol om de reflectie na een project niet alleen te richten op de vraag of het eindresultaat geslaagd is, maar vooral op de vraag welke stap de student heeft gezet. Het groeimodel kan daarin een belangrijke rol spelen. Niet als beoordelingsinstrument, maar als taal voor ontwikkeling. Studenten kunnen met behulp van het groeimodel terugkijken op hun eigen leerproces en onderzoeken waar zij zichzelf nu herkennen. Welke stap heb ik in dit project gezet? Wat laat mijn werk of mijn handelen daarvan zien? Waar ben ik gegroeid in mijn aanpak, in mijn vakmanschap of in mijn rol binnen het team? En wat vraagt in een volgend project opnieuw aandacht?

Dat maakt de reflectie concreter en betekenisvoller. Studenten blijven dan niet hangen in algemene opmerkingen als “het ging best goed” of “ik had eerder moeten beginnen”, maar leren specifieker kijken naar hun ontwikkeling. Ze leren verbanden leggen tussen wat zij deden, wat dat opleverde en wat dat zegt over hun volgende stap. Zo krijgt reflectie een duidelijke functie binnen de doorlopende groeilijn van de opleiding.

Voor docenten vraagt dit om een zorgvuldige begeleiding van de projectafsluiting. Eerst geef je ruimte aan het tonen van werk. Je markeert dat het project echt ergens naartoe heeft gewerkt. Daarna help je studenten om hun aandacht te verplaatsen van het product naar hun ontwikkeling. Dat betekent dat reflectie geen snelle evaluatie aan het einde van een drukke dag moet zijn, maar een bewust ontworpen moment met passende werkvormen en gerichte vragen. Vragen als: waar ben je in dit project echt in gegroeid, welk moment was daarin bepalend, wat laat jouw werk daar nu al van zien en wat neem je mee naar een volgend project?

Project afsluiting werkvormen

De groeiwand

Alle succescriteria of onderdelen van het groeimodel hangen groot in de ruimte. Studenten lopen langs alle onderdelen en plaatsen bij elk onderdeel een gepersonaliseerde kleur, score, post-it of bewijskaart: hier sta ik nu, dit heb ik laten zien, dit vraagt nog groei. Daarna kijken zij naar het totaalbeeld en bespreken waar hun grootste ontwikkeling zit en waar nog gaten zitten.

Wat doet de docent?
De docent maakt alle onderdelen zichtbaar en bewaakt dat studenten niet alleen algemeen terugblikken, maar per onderdeel iets concreets invullen. Daarna helpt de docent studenten om patronen te zien in hun totaalbeeld.

Wat doet de student?
De student doorloopt alle onderdelen van het groeimodel, koppelt daar bewijs aan en bouwt zo een compleet beeld op van de eigen groei in het project.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Structuur bieden in complexiteit
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Een grote wand of meerdere vellen, alle succescriteria of onderdelen van het groeimodel, post-its, markers en projectbewijs.

Het partjesgesprek

Studenten vullen individueel een partjesmodel in waarin alle relevante ontwikkelgebieden of succescriteria terugkomen. Per partje geven zij aan waar zij zichzelf nu zien staan en welk bewijs daarbij hoort. Daarna bespreken zij hun hele cirkel met een docent of medestudent.

Wat doet de docent?
De docent zorgt dat alle partjes gekoppeld zijn aan de succescriteria of elementen van het groeimodel. In het gesprek vraagt de docent niet alleen waar een student zichzelf plaatst, maar ook wat zichtbaar bewijs is en wat dit zegt over de volgende stap.

Wat doet de student?
De student brengt de eigen groei breed in beeld, niet alleen op sterke punten maar ook op onderdelen die nog in ontwikkeling zijn.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Hoge verwachtingen
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Een partjesmodel op papier of digitaal, succescriteria, groeimodel en projectmateriaal.

De groeicarrousel

In het lokaal hangen verschillende stations, elk gekoppeld aan een cluster van succescriteria of een deel van het groeimodel. Studenten draaien in groepjes langs alle stations. Bij elk station beantwoorden zij een andere vraag, zoals: wat heb ik hier laten zien, waar blijkt dat uit, wat ging beter dan aan het begin en wat vraagt nog aandacht?

Wat doet de docent?
De docent richt de stations zo in dat samen alle belangrijke onderdelen langskomen. De docent bewaakt tempo en diepgang en zorgt dat studenten niet blijven hangen in één sterk onderdeel.

Wat doet de student?
De student reflecteert stapsgewijs op alle delen van de eigen ontwikkeling en bouwt onderweg een compleet overzicht op.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen
- Differentiëren

Welke middelen zijn er nodig?
Stationsposters, reflectievragen, schrijfmateriaal en eventueel projectbewijs.

De portfolio-check vooruit

Studenten leggen al hun projectbewijs op tafel en bekijken per succescriterium of onderdeel van het groeimodel wat daarvan bruikbaar is voor een toekomstig portfolio. Ze vullen een overzicht in met drie kolommen: dit kan ik aantonen, dit moet ik nog sterker verzamelen, dit vraagt in een volgend project nieuw bewijs.

Wat doet de docent?
De docent laat studenten breed kijken naar hun project en bewaakt dat ze niet alleen hun beste werk kiezen, maar ook eerlijk zien waar bewijs nog dun is. De docent helpt om hiaten zichtbaar te maken.

Wat doet de student?
De student kijkt naar de volledige breedte van het project en leert zien waar groei al aantoonbaar is en waar nog ontwikkeling nodig blijft.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen
- Structuur bieden in complexiteit

Didactische vaardigheden:

- Formatief handelen
- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Projectmateriaal, succescriteria of groeimodel en een invulblad met drie kolommen.

Het tafelkleed van groei

Op een groot vel papier staat in het midden de projecttitel en daaromheen alle onderdelen van het groeimodel of de succescriteria. Studenten schrijven bij elk onderdeel kort wat zij hebben laten zien, wat zij hebben geleerd en welk bewijs daarbij hoort. Daarna verbinden zij onderdelen met elkaar met pijlen: welke groei op het ene onderdeel hielp groei op een ander onderdeel?

Wat doet de docent?
De docent helpt studenten om breed en samenhangend te kijken. Niet alleen losse vinkjes, maar verbanden tussen onderdelen worden zichtbaar gemaakt.

Wat doet de student?
De student maakt zichtbaar dat groei vaak niet in losse vakjes plaatsvindt, maar dat verschillende onderdelen elkaar beïnvloeden binnen een project.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Structuur bieden in complexiteit
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Grote vellen papier, markers, succescriteria of groeimodel en bewijs uit het project.

De verdediging van je groei

Studenten presenteren niet hun projectresultaat, maar hun persoonlijke groei over de volle breedte van het project. Zij lopen langs alle belangrijke criteria of groeionderdelen en onderbouwen per onderdeel kort waar zij stonden, wat zij hebben laten zien en wat nog in ontwikkeling is.

Wat doet de docent?
De docent maakt vooraf duidelijk dat de presentatie breed moet zijn en niet alleen over sterke punten mag gaan. Daarna stelt de docent verdiepende vragen op onderdelen die nog vaag of onvoldoende onderbouwd blijven.

Wat doet de student?
De student leert de eigen ontwikkeling niet alleen te voelen, maar ook breed en onderbouwd te verwoorden.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen
- Bevlogenheid en enthousiasmeren

Didactische vaardigheden:

- Didactisch coachen
- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Een presentatieformat, succescriteria of groeimodel en bewijsstukken uit het project.

De spiegelronde

Hoe ziet de werkvorm eruit?
Studenten vullen eerst zelf een volledig groeioverzicht in op alle onderdelen. Daarna krijgen zij van een medestudent en eventueel van een docent een spiegel op datzelfde overzicht. Overeenkomsten en verschillen worden gemarkeerd. Zo ontstaat niet alleen een zelfbeeld, maar ook een gespiegeld beeld van de ontwikkeling.

Wat doet de docent?
De docent bewaakt dat de spiegel breed blijft en alle onderdelen raakt. Daarna helpt de docent het gesprek te voeren over verschillen tussen zelfbeeld en beeld van anderen.

Wat doet de student?
De student reflecteert breed op de eigen groei en ontdekt daarna waar anderen die groei hetzelfde of anders zien.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Kaderend vertrouwen
- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Hoge verwachtingen

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Een volledig groeioverzicht, pennen in verschillende kleuren en projectbewijs.

De groeimatrix

Studenten vullen een matrix in waarin op de ene as alle succescriteria of groeionderdelen staan en op de andere as drie vaste reflectievakken: wat liet ik zien, wat leerde ik, wat is mijn volgende stap. Zo ontstaat per onderdeel een breed reflectieoverzicht.

Wat doet de docent?
De docent maakt de matrix overzichtelijk en helpt studenten om elk vak concreet en beknopt in te vullen. Daarna bespreekt de docent met studenten waar het overzicht sterk is en waar het nog leeg blijft.

Wat doet de student?
De student kijkt systematisch naar alle onderdelen en bouwt een compleet reflectiedocument op dat later ook voor portfolio of summatieve voorbereiding bruikbaar is.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen
- Differentiëren

Welke middelen zijn er nodig?
Een matrix op papier of digitaal, succescriteria of groeimodel en projectmateriaal.

De tijdlijn van groei

Studenten maken een tijdlijn van het project en koppelen daar niet alleen gebeurtenissen aan, maar ook groei op verschillende onderdelen van het groeimodel. Bij elk sleutelmoment noteren zij: op welke succescriteria of ontwikkelgebieden zette ik hier een stap?

Wat doet de docent?
De docent helpt studenten om terug te kijken over de volle looptijd van het project en niet alleen naar het eind. Daarbij bewaakt de docent dat op meerdere onderdelen van groei wordt teruggeblikt.

Wat doet de student?
De student ziet dat groei verspreid over het project ontstond en leert benoemen welke momenten op verschillende onderdelen echt verschil maakten.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Structuur bieden in complexiteit
- Nieuwsgierigheid aanwakkeren
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Didactisch coachen
- Formatief handelen

Welke middelen zijn er nodig?
Een grote tijdlijn, post-its, markers en projectmateriaal.

De 360 graden groeireview
Studenten maken een breed groeioverzicht op alle onderdelen en halen daarna feedback op vanuit drie of vier perspectieven: zelf, medestudent, docent en eventueel opdrachtgever of gebruiker. Per onderdeel wordt zichtbaar: hier zie ik mijn groei, hier zien anderen die ook, hier zit nog verschil of blinde vlek.

Wat doet de docent?
De docent organiseert de verschillende perspectieven, bewaakt dat alle onderdelen geraakt worden en helpt studenten om de verschillende stemmen samen te brengen in één betekenisvol totaalbeeld.

Wat doet de student?
De student kijkt breed naar de eigen ontwikkeling en leert die spiegelen aan hoe anderen die ontwikkeling ervaren.

Hoe raakt dit het docentprofiel?
Pedagogische vaardigheden:

- Verbindend en sturend op groepsdynamiek
- Hoge verwachtingen
- Kaderend vertrouwen

Didactische vaardigheden:

- Reflectie faciliteren
- Formatief handelen
- Didactisch coachen

Welke middelen zijn er nodig?
Een volledig groeiformulier, succescriteria of groeimodel en meerdere feedbackbronnen.

Summatieve afsluiting aanpak

De summatieve afsluiting
De summatieve afsluiting is het moment waarop formeel wordt vastgesteld of een student laat zien wat in deze fase van de opleiding verwacht mag worden. Waar tijdens de lessen en projecten vooral ruimte is voor oefenen, feedback, reflectie en groei, staat hier de vraag centraal of de student overtuigend kan aantonen dat hij voldoet aan de succescriteria.

Binnen Immersive Experience gebeurt dat niet op basis van één los moment of één enkel product. De summatieve afsluiting is opgebouwd als een methodemix. Dat betekent dat de student op verschillende manieren laat zien wat hij kan en hoe dat zichtbaar is geworden. Die combinatie past goed bij de aard van de opleiding. Studenten ontwikkelen zich hier immers niet alleen in eindproducten, maar ook in keuzes, processen, experimenten, samenwerking, onderbouwing en professionele groei. Een rijk beeld van ontwikkeling vraagt daarom ook om een rijkere manier van beoordelen.

Het portfolio als basis
In de periode die voorafgaat aan het summatieve afsluitingsmoment bouwt de student een portfolio op. In dat portfolio verzamelt de student bewijzen die laten zien hoe hij gewerkt heeft en wat hij heeft ontwikkeld. Het portfolio is dus geen losse map met producten, maar een doelgerichte verzameling van materiaal waarmee de student zichtbaar maakt hoe hij zich verhoudt tot de succescriteria.
Dat kunnen verschillende soorten bewijzen zijn. Denk aan tussenproducten, eindproducten, schetsen, prototypes, testresultaten, reflecties, feedback, documentatie van processtappen, beeldmateriaal of andere vormen die passen bij de context van Immersive Experience. Belangrijk is dat de student niet alleen laat zien wat er gemaakt is, maar ook waarom dit relevant bewijs is.
Het portfolio vormt daarmee de inhoudelijke basis van de summatieve afsluiting. Hierin laat de student zien: dit zijn de bewijzen waarmee ik aantoon dat ik aan de succescriteria voldoe.

De portfolioverantwoording
Na het opbouwen van het portfolio volgt een moment waarop de student het portfolio toelicht. Het woord presentatie is hierbij eigenlijk te smal, omdat de vorm vrij mag zijn. De student kiest een passende vorm om het eigen portfolio inzichtelijk en overtuigend over te brengen. Dat kan inderdaad een presentatie zijn, maar ook een video, podcast, interactieve walkthrough, visuele pitch of een andere vorm die past bij de student en bij het werk.

Tijdens deze portfolioverantwoording neemt de student de beoordelaars mee in de eigen ontwikkeling en laat zien hoe het portfolio gelezen moet worden. De student laat niet alles los zien, maar brengt samenhang aan. Welke bewijzen horen bij welk criterium? Waarom zijn juist deze voorbeelden gekozen? Wat laten zij zien over het niveau dat is bereikt?
De vrije vorm is hierbij belangrijk, omdat die recht doet aan de opleiding. Binnen Immersive Experience leren studenten immers ook om vorm, medium en communicatie bewust te kiezen. Tegelijk blijft de inhoud leidend. De vorm is ondersteunend aan de verantwoording, niet andersom.

Het criteriumgericht interview
Aansluitend op de portfolioverantwoording volgt een criteriumgericht interview. In dit gesprek krijgen docenten de ruimte om door te vragen op wat de student heeft laten zien. Het doel van dit interview is niet om de student te verrassen of onder druk te zetten, maar om meer helderheid te krijgen. Soms is bewijs nog te algemeen. Soms roept een keuze vragen op. Soms wil je toetsen of de student echt begrijpt wat hij heeft gedaan en waarom dat relevant is.

In het criteriumgericht interview staan daarom steeds de succescriteria centraal. De vragen richten zich op de onderbouwing van het portfolio en op de mate waarin de student overtuigend kan laten zien dat aan de criteria is voldaan. Dat betekent dat het gesprek niet breed alle kanten op gaat, maar doelgericht blijft.
De kern van het interview is:
laat de student via antwoorden, toelichting en onderbouwing nog scherper zien wat in het portfolio al zichtbaar is?
Op die manier wordt het gesprek een verdiepend onderdeel van de beoordeling. Het helpt om aannames te toetsen, om preciezer te kijken en om beter te begrijpen hoe de student denkt, kiest en handelt.

Waarom deze methodemix past
Deze opzet werkt goed binnen Immersive Experience, omdat de opleiding vraagt om meer dan alleen een eindproduct of een eenmalig toetsmoment. Studenten ontwikkelen zich in een dynamisch veld van maken, testen, ontwerpen, samenwerken, verbeelden en onderbouwen. Dat vraagt om een afsluiting waarin verschillende kanten van bekwaamheid zichtbaar mogen worden.

De combinatie van portfolio, portfolioverantwoording en criteriumgericht interview zorgt daarvoor.
Het portfolio laat zien wat de student over tijd heeft opgebouwd.
De portfolioverantwoording laat zien hoe de student daar samenhang en betekenis aan geeft.
Het criteriumgericht interview laat zien hoe de student keuzes kan toelichten, verdiepen en onderbouwen.

Samen vormen deze drie onderdelen een sterke methodemix. Niet omdat het ingewikkelder moet, maar omdat het beeld van de student daardoor volledig er en eerlijker wordt.

De rol van de succescriteria
Binnen deze summatieve afsluiting zijn de succescriteria steeds leidend. Dat is een belangrijk onderscheid met de projectafsluiting en de reflectiemomenten. Daar staat groei centraal en helpt het groeimodel om ontwikkeling te duiden. Bij de summatieve afsluiting verschuift de aandacht naar de vraag of de student op dit moment overtuigend laat zien wat verwacht mag worden.

De succescriteria vormen daarom de rode draad in alle drie de onderdelen:

- bij het verzamelen van bewijs in het portfolio
- bij het toelichten van dat bewijs in de portfolioverantwoording
- en bij het verdiepen daarvan in het criteriumgericht interview

Zo blijft de beoordeling transparant en navolgbaar. De student weet waarop hij zich moet voorbereiden en de docenten hebben een duidelijke basis voor hun vragen en hun oordeel.

De lijn samengevat
De summatieve afsluiting binnen Immersive Experience bestaat uit drie samenhangende onderdelen. Eerst bouwt de student een portfolio op met bewijzen die laten zien hoe aan de succescriteria wordt voldaan.

Daarna volgt een portfolioverantwoording, waarin de student in een zelfgekozen vorm het portfolio toelicht en zichtbaar maakt hoe de verschillende bewijzen samen het verhaal van de ontwikkeling en het bereikte niveau vertellen.

Aansluitend vindt een criteriumgericht interview plaats, waarin docenten verdiepende en kritische vragen stellen om scherper te krijgen of de student daadwerkelijk aan de succescriteria voldoet.
Op deze manier laat de student via een methodemix zien wat hij kan, wat hij heeft opgebouwd en hoe dat onderbouwd kan worden.